

Syntaktický seminář, handout 3

Pavel Caha

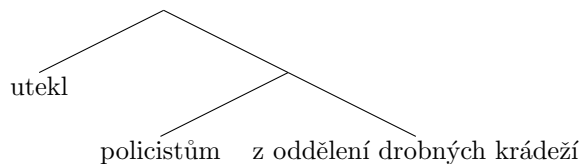
Říjen 2014

1 Úkoly

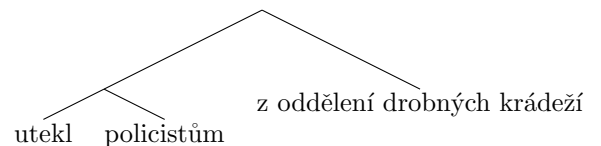
- (1) Následující věty jsou dvojznačné. Pokuste se zachytit jejich různé významy pomocí rozdílných syntaktických struktur z hlediska závislostní i frázové syntaxe.
- Utekl policistům z oddělení drobných krádeží.
 - Rozbil hrnek s myslivcem.

(2) ODPOVĚĎ

a.

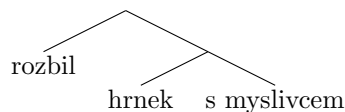

b.

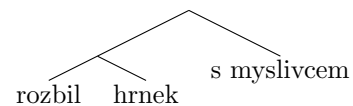

(3) ODPOVĚĎ

a.

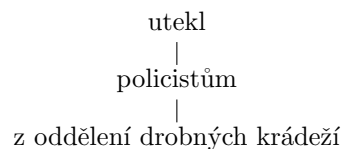

b.

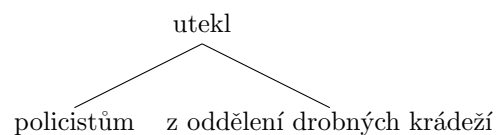

(4) ODPOVĚĎ

a.

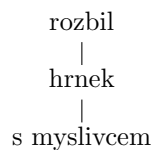

b.

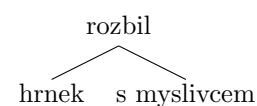

(5) ODPOVĚĎ

a.

b.

- (6) Následující matematický příklad je v principu mnohoznačný v závislosti na tom, v jakém pořadí provádíme dané operace.

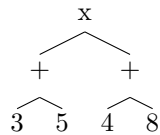
- $3 + 5 \times 4 + 8$
- Kolik různých způsobů výpočtu existuje? Jaké to jsou?
- Pokuste se zachytit všechny tyto různé způsoby výpočtu frázovým stromem.
- Po zapsání příkladu do stromu, existuje jednoznačnost ve vztahu mezi daným stromem a výsledkem?

(7) ODPOVĚĎ: Já jsem našel 5

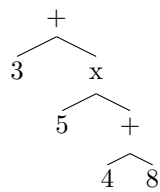
- $(3+5) \times (4+8) = 15 \times 12 = 180$
- $3+(5 \times (4+8)) = 3+60 = 63$
- $3+((5 \times 4)+8) = 3+28 = 31$
- $((3+5) \times 4)+8 = 32+8 = 40$
- $(3+(5 \times 4))+8 = 23+8 = 31$

(8)

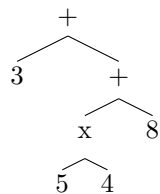
a.

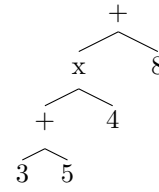
b.

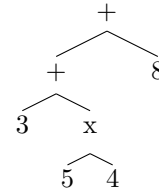
c.

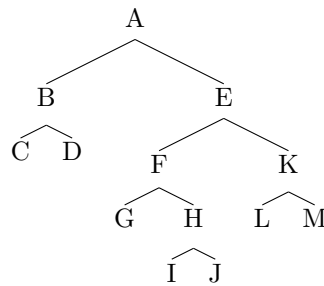
d.

e.

(9)

(10)

- Napište seznam terminálních uzlů = C,D,G,I,J,L,M
- Napište seznam uzlů dominovaných E = F,G,H,I,J,K,L,M
- Co je matka uzlu I? = H
- Co je dcera uzlu J? = nic
- napište seznam neterminálních uzlů? = A,B,E,F,H,K
- Který uzel nemá matku? Jak se takový uzel jmenuje? = A, koren
- Které uzly nemají dceru? = terminální
- Jaké uzly obsahuje fráze F? = F,G,H,I,J
- Kolik hran obsahuje fráze E? = 8

2 Testy konstituentů

(11) konstituent: fráze a terminální uzly jsou konstituenty.

2.1 Pronominalizace

(12) Pokud můžeme něco nahradit zájmenem, pak je to konstituent

- [Ten velký pes] kousl Petra.
- [**Von**] kousl Petra.

2.2 Koordinace

(14) Každý člen koordinace je konstituent.

(15) [Ten velký pes] a [ta rezavá kočka] utíkají z domu.

2.3 Elipsa (výpustka)

(16) Elidovaný materiál musí být doplňitelný a tvoří konstituent

(17) Petr utíká domů. Karel ne —.

2.4 Pozice před klitikami

- (18) [Ten velký pes] se rozběhl.

2.5 Další příklady

- (19) Aplikace testů na věty z úkolu
- Utekl policistům z oddělení drobných krádeží.
 - Rozbil hrnek s myslivcem.
- (20) Nahrazení zájmenem
- Šéf jim snížil odměny. (zájmeno nahradí jméno i atribut)
 - Šéf nařídil nainstalovat tam mříže. (pronominalizace příslovečného určení)
- (21) Nahrazení zájmenem
- Já jsem ho s ním slepil. (myslivec ko-agens, nemodifikujk klitika)
 - Já jsem ho slepil. (klitika nahradí jméno i s atributem)
- (22) Koordinace
- Utekl policistům a strážníkům z oddělení drobných krádeží. (různá čtení)
 - Rozbil hrnek a talíř s myslivcem (různá čtení)
- (23) Elipsa
- Ale vynadáno dostali ti — ze sousedního oddělení
 - Já s Karlem taky —
- (24) Klitika
- Policistům z oddělení drobných krádeží by utekl každéj.
 - Policistům bych z oddělení DK utekl i já, (strážníkům ne)
 - Hrnek jsem s myslivcem ještě nikdy nerozbíjel.
 - Hrnek s myslivcem jsem ještě nikdy nerozbíjel.

2.6 Úkoly

- (25) V následujících větách vyznačte konstituenty, které lze bezpečně určit
- Petr utíká domů. Karel — do práce.
 - Kdo se bojí?
 - Petr řídí a telefonuje.
 - Vid?l-s toho chlapa? Von tebe ne—.
 - Jdu do práce. Kam ty?
 - Petr bude muset přestat kouřit a Karel začít.
 - Ten plán domu pro stavební úřad je na stole. Ten — pro majitele se teprve tiskne.